

ΟΥΜΠΕΡΤΟ ΕΚΟ

Σοφό παιδί ετών ογδόντα!

Της Μικέλας Χαρτουλάρη

ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ: Δευτέρα 16 Ιανουαρίου 2012

Ο πατέρας του ήταν λογιστής στο Πιεμόντε, βετεράνος τριών πολέμων, και ήθελε να δει τον γιο του δικηγόρο. Αντί γι' αυτό, ο γιος έγινε ο Ουμπέρτο Εκο, ο σταρ των ιταλών διανοουμένων και ένας από τους λίγους σοφούς της εποχής μας, που διαθέτει μια ακαταμάχητη παιδικότητα! «Εμαθα αγγλικά διαβάζοντας τα κόμικς της Μάρβελ και τον σχεδόν απρόσιτο "... Φίνεγκαν" του Τζόις», σου λέει με νόημα, μιλώντας την ιταλική με μουσικότητα και ρολάροντας τα ρρρ σαν καθαρόαιμος Γάλλος. Πριν από λίγες ημέρες, αυτό το σοφό παιδί έγινε 80 χρονών και τα γενέθλιά του γιορτάζονται με εκδηλώσεις, εκδόσεις ή κριτικογραφία από την Ιταλία έως τις ΗΠΑ.

«Είναι υπερεκτιμημένος ο Εκο», λένε μερικοί. Και η άποψη αυτή βολεύει εκείνους που πιστεύουν πως η ποιότητα δεν μπορεί να έχει μαζική απήχηση. Ωστόσο, αυτός ο πληθωρικός συγγραφέας και πανεπιστημιακός καταφέρνει να είναι εμπορικός χωρίς να κάνει εκπτώσεις.

Οι μελέτες του ανοίγουν δρόμους συνδυάζοντας την πρωτοτυπία με τη σχολαστική έρευνα και τα μπεστ σέλερ του είναι θρίλερ ιδεών με φιλοσοφικό βάθος. Το δοκίμιό του «Ανοικτό έργο» (1962) και το μυθιστόρημά του «Το όνομα του ρόδου» (1980) έχουν γίνει κλασικά και σηματοδοτούν τους δύο πόλους της καριέρας του - τις ανθρωπιστικές επιστήμες και τη δημιουργία - καθώς και την πρώτη και δεύτερη άνοιξη της ζωής του.

«Στο σπίτι όπου μεγάλωσα δεν υπήρχαν βιβλία», εξομολογείται σε ένα από τα καινούργια επεισόδια της σειράς «Οι κεραίες της εποχής μας» που θα προβληθεί από τη NET. «Επηρεάστηκα όμως από τη γιαγιά μου που δανειζόταν τα πιο ετερόκλητα αναγνώσματα από κινητές βιβλιοθήκες και μου τα πάσαρε, αλλά κυρίως από τον παππού μου που ήταν τυπογράφος. Πέθανε όταν ήμουν έξι χρονών, άφησε όμως ένα μπαούλο με αδιάθετες εκδόσεις από όπου, όταν μεγάλωσα, ψάρευα βιβλία που με συντρόφεψαν για μια εικοσαετία».

Ο Εκο εισέβαλε στο λογοτεχνικό στερέωμα στα 48 του, έχοντας ήδη στο ενεργητικό του έντεκα εκλεκτά δοκιμακά έργα για τη φιλοσοφία και την αισθητική του Μεσαίωνα, τη σημειολογία, τη μαζική κουλτούρα κ.ά. και μια συλλογή παρεμβατικών χρονογραφημάτων. Από τότε, από το 1980 έγραψε έξι μυθιστορήματα. Γιατί όμως άργησε τόσο πολύ;

«Εκείνη την εποχή», απαντά γελώντας σκανταλιάρικα, «ένας άνδρας που ένιωθε πλήρης, που τα είχε όλα, οικογένεια - τιμές - επιτυχία (ήμουν καθηγητής στο αρχαιότερο πανεπιστήμιο, αναγνωρισμένος και

πολυμεταφρασμένος) θα το 'σκαγε με μια κουβανέζα μπαλαρίνα για να ξεκινήσει νέα ζωή στο Ακαπούλκο! Επειδή όμως αυτό θα ήταν δαπανηρό, εγώ άρχισα να γράφω ιστορίες.

Η δεύτερη απάντηση, για τους επίμονους, είναι: "επειδή ένωσα την παρόρμηση να το κάνω!". Και η τρίτη είναι ότι είχα ανέκαθεν μια αφηγηματική παρόρμηση. Παιδάκι έγραφα (ανολοκλήρωτα) μυθιστορήματα προσπαθώντας να μιμηθώ τις περιπέτειες του Σαντοκάν και φοιτητής συνέθεσα τη διατριβή μου σαν αστυνομική έρευνα. Διαμόρφωσα δηλαδή την αφηγηματική μου φωνή μέσα από τα δοκίμιά μου και με αυτή την έννοια έγραφα ανέκαθεν μυθιστορήματα. Όταν λοιπόν μου ήρθε η εικόνα ενός μοναχού που δηλητηριάζεται καθώς διαβάζει ένα βιβλίο, προχώρησα για να διασκεδάσω βλέποντας τη λογοτεχνία σαν παρένθεση. Δεν φανταζόμουν πως θα με απασχολούσε για το δεύτερο μισό της ζωής μου!».